Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.
Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak No:27
Maslak, Sarıyer 34398
İstanbul - Turkey

Tel: +90 212 315 3000
Fax: +90 212 234 1067
ey.com
Ticaret Sicil No : 479919
Mersis No: 0-6010-2772-0400010

İlave gümrük vergileri ile ithalatı azaltamayız

Sercan Bahadır

2020 yılı maalesef hiç beklenmedik bir şekilde geçiyor. Covid-19, 2020 yılına ilişkin tüm beklentileri alt üst etmiş durumda. Hiç kimse 3 ay içinde dünya ekonomisinin bu şekilde etkileneceğini tahmin bile etmiyordu. Sorun ilk olarak bir tedarik sorunu olarak değerlendirildi ancak talebin düşmesi sonucu bir resesyon haline geldi. Küresel bir resesyon tehdidi tüm beklentileri de olumsuz hale getirdi. Örneğin, IMF 2020 senesi başında dünya genelinde %3 büyüme beklerken şimdi %3-6 arasında bir küçülme bekliyor. Yine DTÖ küresel ticarette yıllık %3 bir gelişme beklerken beklentilerini %30 oranında daralma olacağı yönünde güncelledi.

Dünyada bu gelişmeler yaşanırken, bir gün tüm ithalat işlemlerinin kırmızı hatta yönlendirileceğini öğrendik. Ancak ertesi gün işler tekrar eski haline döndüğü için bu konuya detaylı değinmek istemiyoruz. Bir yanlışlık oldu diyerek konuyu geçiyoruz. Ancak çok ciddi oranlarda ve geniş kapsamda ilave gümrük vergileri geçici süreliğine hayatımıza girdi ve bu önlemin de ithalatı azaltma adına geçici bir önlem olarak getirildiği görülüyor.

Mart ayında ihracat azalırken ithalatta artış vardı

Ticaret Bakanlığınca en son mart ayında yayımlanan verilere baktığımızda, ihracatta bir önceki yıla göre %17 oranında bir azalış olduğu görülüyor. Bunun en önemli nedeni Covid-19'un ihracat pazarlarımızda etkili olmaya başlaması. Özellikle en önemli ihracat pazarımız Avrupa Birliği (AB)'nde yaşanan gelişmeler de burada etkili oldu. Sektör olarak baktığımızda ise otomotiv ve beyaz eşya sektörünün, bu ihracat hacmi azalışından en çok etkilenenler oldu. Nisan ayına ilişkin açıklama mayıs ayında yapılacak ancak bu hafta basına yansıyan haberlere göre ihracatta azalışın devam ettiği görülüyor ve ihracat hacminde bir önceki yıla göre %47 oranında bir azalmanın gerçekleşeceği öngörülüyor.

İhracatta böyle dramatik bir azalış olurken ithalatta ise geçen yıla göre aynı oranların sürdüğünü hatta ufak bir artış gerçekleştiğini görüyoruz. Nisan ayında da benzer bir tabloyla karşılaşacağımızı tahmin ediyoruz.

İthalat ve ihracat rakamlarının birlikte değerlendirilmesi sonucunda ise dış ticaret açığı da artarak devam edecek gibi görünüyor.

DışTicaret	Mart			Ocak-Mart		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	16.336	13.426	-17,81	44.534	42.783	-3,93
İthalat	18.250	18.821	3,13	50.472	55.662	10,28
Dış Ticaret Hacmi	34.586	32.247	-6,76	95.006	98.446	3,62
Dış Ticaret Dengesi	-1.915	-5.395	181,79	-5.938	-12.879	116,89
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)	89,5	71,3		88,2	76,9	

Building a better working world

Yüksek oranda ve geniş kapsamda ilave gümrük vergileri yürürlüğe girdi

18 Nisan 2020 tarihi itibari ile 6 ay boyunca uygulanacak olan geçici İlave Gümrük Vergileri (İGV) yürürlüğe girdi. İGV oranları %5 ila %50 arasında değişiklik gösteriyor. Ürünlere baktığımızda plastik, elektronik, demir-çelik, spor ürünleri ve makineler başta olmak üzere binin üzerinde ürüne İGV uygulanacağı anlaşılıyor. Uygulamanın 30 Eylül tarihi itibari ile yürürlükten kalkması ve bu ürünlere ilişkin vergilerin eski haline dönmesi bekleniyor.

Önceki uygulamalara paralel olarak, Avrupa Birliği ve Serbest Ticaret Anlaşmamız (STA) olan ülke menşeli ürünlere bu vergiler tatbik edilmiyor. AB menşeli olmayan ve AB üzerinden A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde ithal edilen ürünlerde ise tek istisna çapraz kümülasyon kapsamı ülkeler menşeli ürünler (Mısır, Fas gibi) için yapılıyor.

2424 sayılı Karar ile İGV oranları (Genel İtibarıyla)

Ürün Grubu / Sektör	18.04.2020-30.09.2020	01.10.2020 ve sonrası
Yapıştırıcılar	%30	%10
Plastik ürünleri	%26-40	%8-10
Vida vb. demir-çelik ürünleri	%30	%10
Fanlar, kesici aletler, hidrolik	%14-20	%7,7-20
Elektrikli makinalar	%7,1-20	%5-7,5
Bazı multimetreler	%5,8	%5,8
Kol saatleri, cep saatleri, diğer saatler	%45	%25
Video oyun konsolları, eğlence eşyası vb.	%35-50	%10-20
Düğmeler, çıtçıtlar	%46-50	%10

Ne yapılmalı?

Öncelikle Covid-19 sürecinin ihracat miktarımızı düşürmesine karşın ithalat miktarımızı aynı oranda azaltmadığını görüyoruz. Bunun ana nedeni ithalata dayalı üretim, ihracat ve büyüme yapımızın olması. Çünkü ithalatımızın %75-80'ini ham madde ve yarı mamul mallardan oluşturuyor. Bu nedenle de ithalatta vergi arttırarak ithalatımızı beklenen düzeylerde azaltmak çok mümkün olmuyor. Bunu en iyi Nisan ayı ithalat rakamlarında göreceğiz. Şayet ithalatta bir azalış olmazsa sizin de tahmin ettiğiniz gibi bu vergiler ithalatta maliyetlerin artmasına neden olacaktır. Bu noktada odaklanmamız gereken konu yapısal bir dönüşüm. Orta ve uzun vadede bu ithalat bağımlılığının azaltılması ya da lojistik ve hizmet ihracı gibi avantajlı olduğumuz alanlara daha fazla ağırlık vermemiz gerekiyor.

Yüksek İGV uygulandığı dönemlerde en önemli konu muafiyet sağlanan gümrük uygulamaları oluyor. Dahilde işleme rejimi, yatırım teşvik belgesi gibi gümrük kolaylıkları ciddi önem arz ediyor. Bu yönde iş planlaması yapmak hayati derece önem arz ediyor.

İGV uygulanmasında bu zamana kadar en çok tartıştığımız konu menşe ispatı. Bu noktada İGV'den muaf olan ülkeden yapılan ithalat işlemlerinde menşe ispatının mevzuata uygun olarak yapılması gerekiyor. Yakın zamanda buna benzer durumlarda çok ciddi idari para cezaları ve ek vergi tahakkukları ile karşılaşıldı. Covid-19 sürecinde bu konuyu atlamamak önemli.

Bu köşe yazısı Dünya gazetesinde yayınlanmıştır.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.